

Østre Toten kommune

MØTEBOK

SAK NR.: 10/2006 i Hovedutvalg for undervisning

Behandlet av:

Hovedutvalg for undervisning	Sak nr. : 10/2006
Saksbehandler : Roy Thomassen	Jour.nr : 2005/5084
Møtedato : 26.01.2006	Møtt :
Mappe : 2_A20&13-01	Avgjøres av : HUU

HØRING - FORSLAG OM MIDLERTIDIG ENDRING I FRISKOLELOVEN - STOPP FOR GODKJENNING AV FRITTSTÅENDE SKOLER

Vedlegg:

1. Høringsbrev fra departementet, datert 16.12.2005
2. Høringsnotat om departementets forslag

Saksopplysninger:

Høringen gjelder endringer i regelverk og støtteordninger for private skoler som følge av den gjennomgangen den nye regjeringen har lagt opp til. I denne omgang fremmes forslag om midlertidige endringer. Regjeringen varsler samtidig at den har satt i gang en fullstendig gjennomgang av friskoleloven med sikte på høring høsten 2006.

Regjeringen foreslår at godkjente skoler som ikke har startet opp innen 13.12.05 ikke får drive sin virksomhet etter friskoleloven, og at loven endres slik at den ikke lenger gir adgang til å godkjenne friskoler. De foreslåtte endringene vil føre til at de søknader om å få etablere nye friskoler som ligger til behandling i Utdanningsdirektoratet, ikke vil kunne gi rett til å starte opp som planlagt skoleåret 2006–2007. Departementet har derfor instruert direktoratet om å stoppe behandlingen av søknader om godkjenning av nye skoler.

Regjeringen begrunner sine forslag med at den legger opp til en politisk kursendring for å styrke fellesskolen, og at den heller vil bygge på den tidligere privatskoleloven enn på opplegget i nåværene friskolelov.

Departementet understreker at det vil satse på kvalitet og mangfold i en skole for alle. Fellesskolen skal være preget av

- kunnskap og ferdigheter
- arbeidsglede og mestring
- selvstendighet og fellesskap

For å lykkes med dette, ser departementet det som nødvendig å stramme inn utbredelsen av friskoler som ikke utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen.

På denne måten vil midlene i større grad bli kanalisert til den offentlige skolen.

Etter departementets oppfatning kan ikke friskolelovens godkjenningsordning opprettholdes i påvente av helhetlige endringer i loven. Tatt i betraktning det store antall søknader som nå er til behandling, er det avgjørende, for at en omlegging av friskoleordningen skal få reelle konsekvenser, at søknadene ikke blir innvilget. Derfor foreslås det å midlertidig endre friskoleloven slik at ikke flere skoler oppnår godkjenning og starter virksomhet etter den gjeldende friskoleloven.

Det kan imidlertid tenkes situasjoner der den midlertidige stansen i godkjenninger gir helt urimelige utslag. Departementet ønsker derfor å reservere seg muligheten til å gjøre unntak fra bestemmelsene i §§ 2-1, 2-2 og 6A-1 i helt spesielle tilfeller. Det foreslås ikke unntaksadgang i § 1-5.

Særlig aktuelt er unntak for såkalte grendeskoler som følger den offentlige læreplanen. I grisgrendte strøk kan det tenkes at foreldre ønsker å opprettholde eller etablere en lokal skole i tilfeller der den offentlige skolen blir sentralisert. Slike initiativ ønsker ikke departementet å ramme med denne lovendringen. Departementet utelukker heller ikke det kan være helt spesielle tilfeller der det også for andre skoler, som utgjør et reelt alternativ til den offentlige skolen, bør gjøres unntak. Unntak kan tenkes både ved at allerede godkjente skoler som ikke er i drift kan starte med tilskudd, og at nye skoler kan få godkjenning med tilskudd. Departementet presiserer at det her kun er tale om en hjemmel for å avbøte helt særegne urimelige utslag av den midlertidige stoppen i godkjenninger.

Vurdering:

Vurderingene i saken er gjort ut fra situasjonen i egen kommune. Det er nettopp vedtatt ny skolestruktur som nå forberedes for gjennomføring fra skolestart 2007. Forut for dette hadde ikke Østre Toten noen egne friskoler. Et begrenset antall (vel 10) grunnskoleelever fra kommunen går på Steinerskolen på Gjøvik. I kjølvannet av struktursaken har det imidlertid kommet flere saker om etablering av nye private skoler i kommunen. To saker ble oversendt til kommunen til uttalelse høsten 2005. Behandlingen av disse ble imidlertid stoppet som følge av at departementet instruerte Utdanningsdirektoratet om å stoppe den videre behandlingen. I tillegg er kommunen informert om andre søknader, hvorav initiativet om etablering av Toten Montessori-skole har vært det mest tydelige.

I forhold til videre behandling av aktuelle søknader i Østre Toten, vil problemstillingene knyttet til unntaksbestemmelsene være sentrale.

Utgangspunktet i de forslagene som nå fremmes, er at det midlertidig ikke skal godkjennes nye frittstående skoler. Midlertidigheten er knyttet til de varige lovendringer som det tas sikte på å fremme til høsten.

Den mest aktuelle problemstillingen hos oss gjelder de unntaksbestemmelser som foreslås i § 2-1, dvs. unntak fra den midlertidige godkjenningsstoppen. I kommentarene i høringsbrevet står det at unntaket først og fremst er aktuelt ved etablering av lokale skoler i grisgrendte strøk ("grendeskoler"). Dette skulle gi åpning for en konkret vurdering av f.eks. søknaden om Montessori-skole på Lund.

I høringsbrevet presiseres den mulighet som foreligger for godkjenning av private skoler etter opplæringslovens § 2-12. Denne bestemmelsen ivaretar Norges folkerettslige forpliktelser. Slik godkjenning gir imidlertid ingen rett til økonomisk tilskudd.

Da saken har klar ideologisk og partipolitisk karakter, fremmes ingen anbefaling om uttalelse ut over å skissere følgende alternative forslag:

Alternativ A:

Østre Toten kommune anbefaler forslaget om midlertidig endring i friskoleloven og stopp for godkjenning av nye frittstående skoler. Dette vurderes som et egnet tiltak i påvente av den samlede gjennomgangen av loven.

Alternativ B:

Østre Toten kommune går mot forslagene om midlertidige endringer i friskoleloven og ber om at behandlingen av allerede innsendte, samt eventuelle nye søknader om friskoler, skjer etter friskoleloven av 4. juli 2003 nr. 56.

Behandling i Hovedutvalg for undervisning 26.01.06:

Avstemming:

Alternativ A fikk 6 stemmer. Alternativ B fikk 3 stemmer.

VEDTAK I HOVEDUTVALG FOR UNDERVISNING:

Østre Toten kommune anbefaler forslaget om midlertidig endring i friskoleloven og stopp for godkjenning av nye frittstående skoler. Dette vurderes som et egnet tiltak i påvente av den samlede gjennomgangen av loven.

Rett utskrift.

Dato: 27/01-06.

_____

Sendt:

Kunnskapsdepartementet 30/1-2006, RT